

активно підтримувати національні традиції та культуру, пропонуючи відвідувачам страви з українських інгредієнтів, прикрашені національними символами. Це допомогло їм залучити нову аудиторію та зміцнити імідж національного бренду.

Іншим важливим напрямом став розвиток екологічно чистих продуктів та турбота про здоровий спосіб життя. Ресторани все частіше почали використовувати органічні продукти від місцевих виробників та впроваджувати здорові меню для своїх відвідувачів. Це дозволило їм привернути увагу поціновувачів здорового харчування та підвищити конкурентоспроможність на ринку.

Також істотним спрямуванням стало застосування інформаційних технологій у сфері обслуговування. Багато ресторанів впровадили сучасні системи онлайн-бронювання столиків, мобільних додатків для замовлення їжі та зворотного зв'язку з відвідувачами. Це поліпшило якість обслуговування і підвищило задоволеність клієнтів.

Таким чином, українські ресторани продовжують свою діяльність в умовах російсько-української війни, долаючи труднощі та знаходячи нові способи розвитку та залучення клієнтів.

Список літератури:

1. Погуда Н.В., Стрижак О.О. Туризм 2022 року: аналіз та перспективи розвитку // *Вчені записки ТНУ імені В.І. Вернадського*. Серія: Економіка і управління. 2023. Т. 34 (73). № 1. С. 23-32. URL: https://www.econ.vernadskyjournals.in.ua/journals/2023/34_73_1/6.pdf
2. Стрижак О.О. Діяльність туристичного сектору в умовах пандемії COVID-19. *Сучасні тенденції розвитку фінансових та інноваційно-інвестиційних процесів в Україні*: матер. IV наук.-практ. конф.: тези допов. – Вінниця, ВНТУ, 2021 URL: <http://repository.hneu.edu.ua/handle/123456789/27905>
3. Olena Stryzhak, Nataliia Pohuda. Restaurant brand management in wartime. *Economics of Development*. 2023. 22(3). 21-31 pp. URL: <https://doi.org/10.57111/econ/3.2023.21>

УДК 338.48

Марцинюк К.І.,
здобувачка вищої освіти
Миколаївський національний аграрний університет

ТУРИСТИЧНІ ПОДОРОЖІ: НЕСПРИЯТЛИВИ ФАКТОРИ, ЗАХИСТ

З цілою низкою проблем можуть зіткнутися туристи під час туристичного туру чи поїздки. Які би вони не були, вони можуть вплинути на настрій та враження від поїздки, зіпсувати відпочинок або оздоровлення. Обставини при збігу деяких обставин можуть призвести до негативних наслідків для здоров'я відпочиваючих [1, с. 147].

Ризикові обставини, те що в незнайомому середовищі постійно «знаходиться» поруч з туристами: не пристосованість до проживання у незнайомому середовищі; побут, яке відрізняється від місця постійного проживання; імунітет без захисту від хвороб, поширених у місцевості туристичного туру; навантаження – інтенсивних фізичних зусиль в умовах здійснення туру (гірська місцевість, пустеля, вода, ліс тощо).

Визначено головні фактори небезпечності: 1) небезпечна дія навколишнього середовища: біологічні, психофізичні, природні фактори впливу на людину місцевості у якому прибувають туристи; 2) виробничі джерела, які можуть бути поруч з туристичними локаціями: шум, вібрація, хімічні, радіоактивні, пожежна безпека, 3) соціальна безпека: криміногенного стану у яких знаходяться туристичні локації, теракти, захват заложників, 4) специфічні фактори ризику, притаманні особливим видам туризму (травмо-безпека).

Треба розуміти, несприятливі фактори мають неоднакову інтенсивність дії, вірогідність настання та наслідки [2, с. 57]. В Україні все зрозуміло, є Закон України «Про туризм», згідно його вимог є гарантії безпечного перебування туристів у всіх куточках України. Там де є об'єкти туристичної галузі, в місцях туристичної активності, суб'єкти цієї діяльності разом з місцевими органами влади розробляють комплекс заходів з безпеки туристів (програма забезпечення захисту та безпеки туристів). Вони забезпечують безпеку туристів, екскурсантів, які беруть участь у туристичних подорожах, розробляють конкретні заходи запобігання травматизму та нещасним випадкам.

Вони є відповідальними за розробку та виконання заходів з безпеки, тих хто бере участь у туристичних подорожах. Суб'єкти туристичної діяльності заздалегідь передбачають, проєктують порядок туристичні послуги [3, с. 113], розглядають можливі ризики, які можуть викликати негативні наслідки і спричинити шкоду здоров'ю туристам.

На наш погляд, основними заходами щодо безпеки, тих хто здійснює туристичні подорожі, повинні бути: а) забезпечення безпечних умов перебування туристів на об'єктах туристичних подорожей (траси, пішохідні доріжки, екскурсії, місця проведення змагань тощо); б) проведення навчання туристів: інформування про джерела безпеки, безпечної поведінки на туристичних маршрутах, захисту від травм та нещасних випадків, наданню домедичної допомоги; в) забезпечення туристів справним спорядженням та інвентарем; г) контроль за підготовкою туристів, особливо до екстремального туризму; д) забезпечення оперативною допомогою туристів, що зазнали лиха, їх транспортування.

Небезпека може бути за будь-яких обставин, найбільш поширеною є травматизм. Турист може отримати травму в різноманітних умовах, але найбільш вірогідним є отримання травми при переміщенні по складним рельєфом місцевості на механізмах пересування, різноманітних предметів, самих туристів. Одним з небезпечних етапів турподорожі є перевезення, джерелом підвищеної безпеки в таких умовах є транспортні засоби.

Є багато випадків, коли туристи самі порушують регламентовані правила поведінки, наражаючи себе на небезпеки: неуважність, ризикові заходи, купання у заборонених місцях, відвідування сумнівних розважальних заходів та закладів тощо. Небезпекою можна вважати навколишнє середовище, факторами впливу є: висока або низька температура повітря, опади, перепади тиску, недостатність кисню, вологість і рухомість повітряних мас тощо.

Отже, при організації туристичного туру важливі, як організаційні безпекові заходи, так і заходи безпеки у продовж всього туру. Необхідно належне інформування туристів про можливу небезпеку, враховування пори року, часу проведення заходів (вечір, день, ніч), трасу туристичного маршруту, погодних умов, забезпечення відповідною екіпіровкою, засобами індивідуального захисту, захистом від інфекційних захворювань, харчових отруєнь та інших біологічних факторів, наданням допомоги і захисту в екстремальних ситуаціях. Туристичні маршрути та екскурсії дають неоціненну можливість пізнання історії та спадщини України, але це пізнання повинно бути безпечним.

Список літератури:

1. Курепін В. М. Вплив забруднюючих речовин на здоров'я людини та біорізноманіття // Екологія. Довкілля. Енергозбереження 2022 : збірник матеріалів III Міжнародної науково-практичної конференції, м. Полтава, 1-2 грудня 2022 р. Полтава : НУПІ, 2022. С. 145-149. URL:<https://dspace.mnau.edu.ua/jspui/handle/123456789/12251>.

2. Іваненко В. С. Деякі методи оцінки професійних ризиків // Сучасні підходи до охорони праці в закладах професійної освіти : матеріали Усеукраїнської науково-практичної інтернет-конференції, Біла Церква, 26 жовтня 2022 р. Біла Церква : БІНПО ДЗВО «УМО» НАПН УКРАЇНИ, 2022. С. 55-59. URL:<https://dspace.mnau.edu.ua/jspui/handle/123456789/12472>.

3. Іваненко В. С. Перспективи розвитку сільського зеленого туризму на Миколаївщині // Academician Leo Berg – 140 years: Collection of Scientific Articles Bendery, March 12, 2021 – Bendery. Moldova : Eco-TIRAS International Association of River Keepers, 2021. С. 110-115. URL:<http://dspace.mnau.edu.ua/jspui/handle/123456789/8863>.

УДК 338.48

Дзюба М.О.,

здобувачка вищої освіти.

Миколаївський національний аграрний університет

ВІДНОВЛЕННЯ СІЛЬСЬКОГО ЗЕЛЕНОГО ТУРИЗМУ: ПРОБЛЕМИ, ШЛЯХИ ВИРІШЕННЯ

Зелений туризм на початку свого розвитку зайняв невелику частку на ринку загального поняття про туризм. Скептики дуже багато говорили про непривабливість та затратність такого в іду туризму, мрійники переконували,